Tallenes tale: Hva mener norske innbyggere om EU-medlemskap?

Martin Moland

Postdoktor, Hertie School

Forsker, ARENA, senter for europaforskning

Hertie School

Hvor skal vi?

- Resultatene av 1972 og 1994-avstemningen: Noen hovedkonklusjoner.

- Hva mener dagens nordmenn om EU-spørsmålet, og hvordan ser det ut brutt ned på:
  - Kjønn
  - Landsdel
  - Politiske preferanser

- Hva kan dagens meningsmålinger si oss om mulighetene for en ny medlemskapsdebatt?

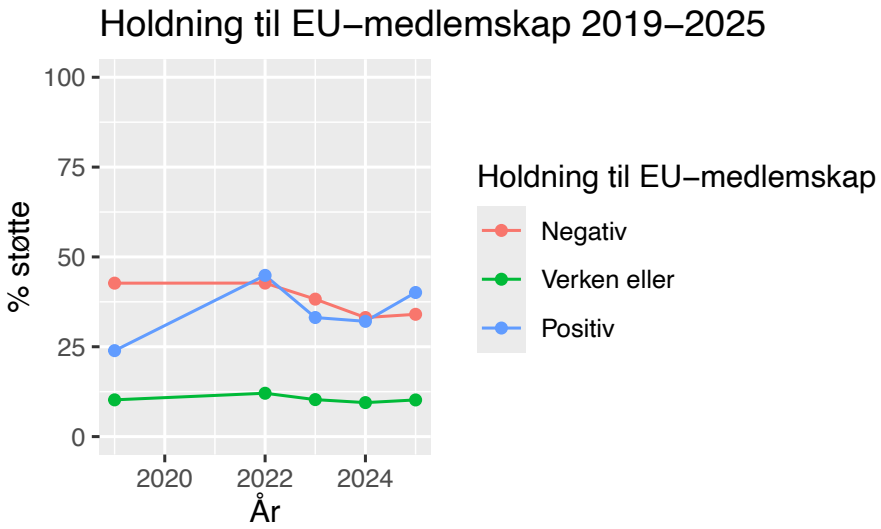
1972 og 1994 kort oppsummert

- EU-folkeavstemningene har vært sentrum-periferi-avstemninger: Kun i Oslo og det sentrale Østland at ja-siden vant.

- Begge avstemninger har splittet velgermassen på nye måter – på tvers av, ikke mellom partier.

- Men kanskje det viktigste: Begge avstemninger har vært jevnere enn man ofte tenker.

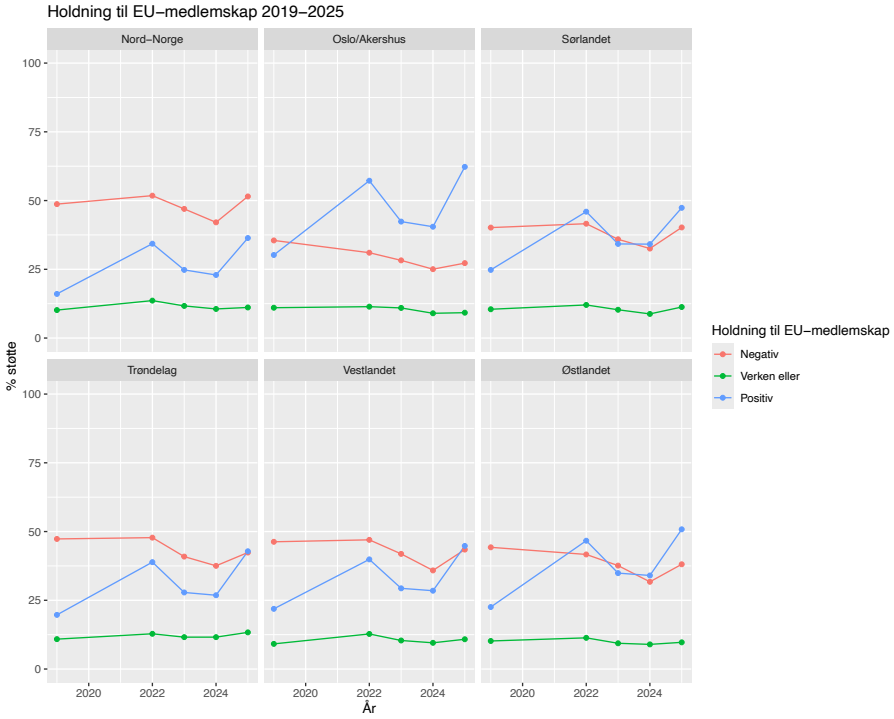
I dag: Bevegelse mot en jevnere opinion

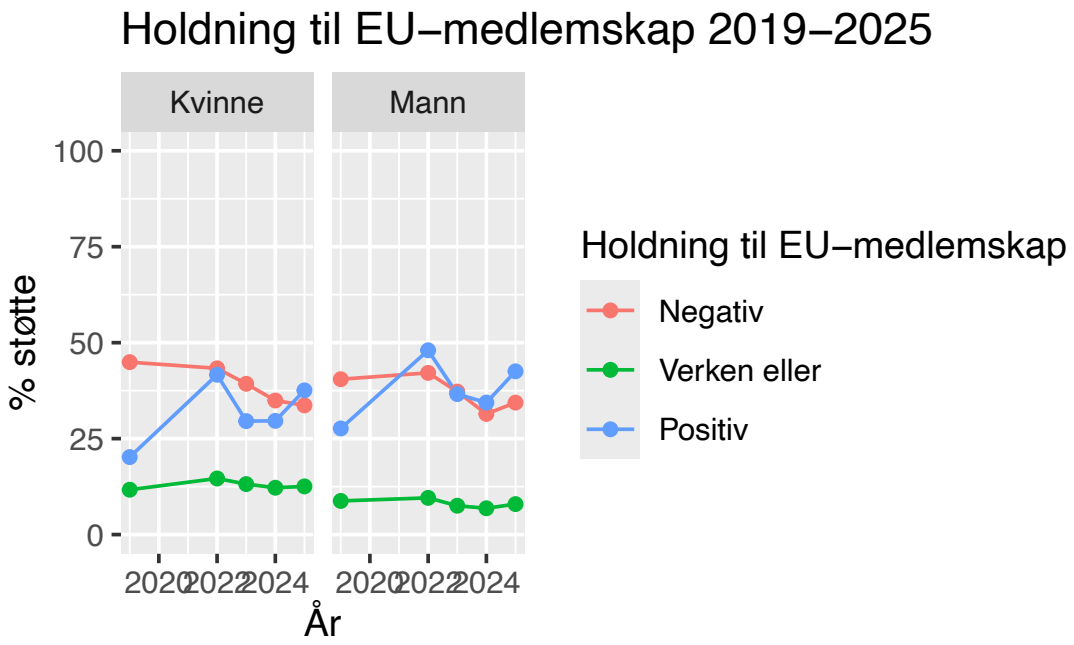
- Siden 2019: Jevnt over større oppslutning om EU-medlemskap.
- Særlig stort hopp fra 2019-2022.
- Siste måling: Ja 38%, Nei 46%

Hovedsakelig et hovedstadsfenomen

- Et »Oslo mot resten»-fenomen: Langt større prosent positive i 2025 enn i resten av landet.
- Samtidig merkbar nedgang i antallet negative også i «distriktene».
- Nord-Norge fortsatt en outlier: I gjennomsnitt 50% negative over 2025.

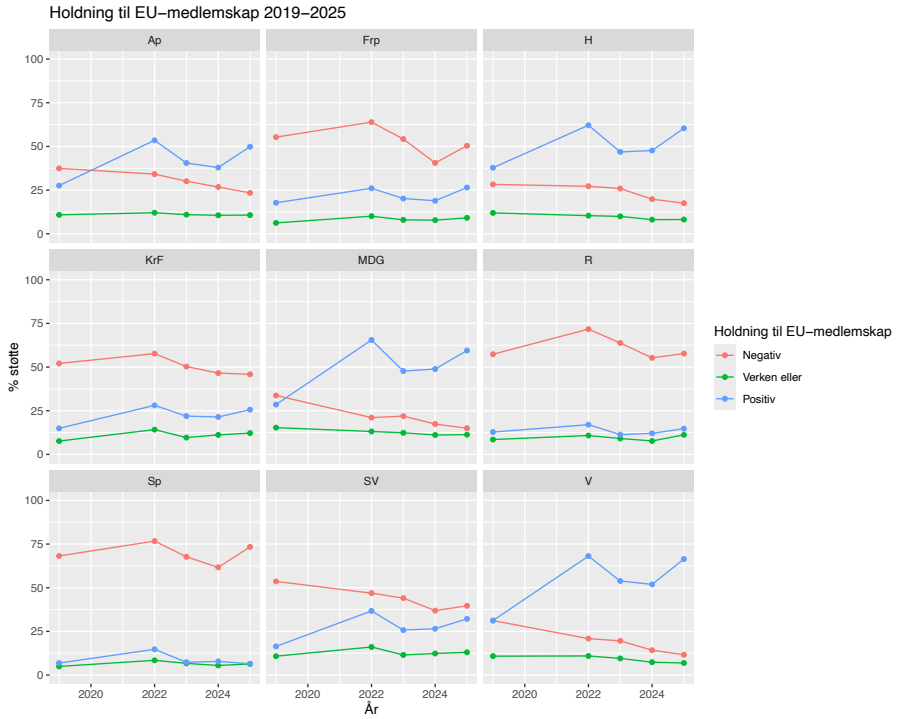

Ingen store kjønnsforskjeller…

- I 1994 var kjønn en viktig skillelinje: Kvinner jevnt over mer skeptiske til EU-medlemskap.
- I dag: Kjønn ser ikke ut til å være en viktig skillelinje.

...men større forskjeller på tvers av partier

- Innbyggerne ser ut til å følge sine foretrukne partier også i medlemsskapsspørsmålet.
- Samtidig: Det er ingen partier der det er total enstemmighet om hvorvidt et EU-medlemskap vil være bra eller dårlig.

Har klare implikasjoner for en norsk EU-debatt

- På mange vis status quo:
  - Opinionen er igjen delt, sånn omtrent på midten.
  - Partienes velgere er splittet
- Særlig velgerspørsmålet kan skape dilemmaer: Hva gjør du om halvparten av velgerne dine er uenige med partiets standpunkt?